

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z powództwa W.Ż.
przeciwko K.Z. i Skarbowi Państwa - Sądowi Najwyższemu
z udziałem Prokuratora Generalnego
o ustalenie nieistnienia stosunku służbowego sędziego Sądu Najwyższego wraz z
wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 lipca 2023 r.,
wniosku pełnomocnika wnioskodawcy adwokata M.P. z dnia
19 czerwca 2023 r. w przedmiocie wyłączenia sędziego Sądu Najwyższego K.W.
od rozpoznawania sprawy II PUB 2/22

**wyłącza sędziego Sądu Najwyższego K.W. od rozpoznania
sprawy II PUB 2/22.**

(I.T.)

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 19 czerwca 2023 r. adwokat M.P. jako pełnomocnik powoda W.Ż. w sprawie przeciwko K.Z. (sygn. akt: II PUB 2/22) na podstawie art. 49 § 1 k.p.c. w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz w związku z art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności wniósł o wyłączenie Sędziego K.W. od orzekania na posiedzeniu w dniu 20 czerwca 2023 r.

w przedmiocie wyłączenia Sędzi J.F. od orzekania w przedmiotowej sprawie. W motywach wniosku wywiedziono w szczególności, że zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności Sędziego K.W. jest uzasadnione z uwagi na okoliczności jego powołania przy udziale organu ukształtowanego ustawą o Krajowej Radzie Sądownictwa (dalej KRS) z 2017 r. oraz ze względu na treść uchwały składu połączonych Izb: Izby Cywilnej, Karnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 i uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, co stanowi samodzielną i wystarczającą podstawę uzasadniającą wyłączenie Sędziego od orzekania w niniejszej sprawie.

Sąd Najwyższy ustalił, co następuje:

Sędzia K.W. został przedstawiony Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych uchwałą nr 331/18 KRS z dnia 28 sierpnia 2018 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na dwadzieścia stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (Monitor Polski z 2018 r., poz. 633).

Postanowieniem z dnia 27 września 2018 r., II GW 28/18 (LEX nr 2565926) Naczelny Sąd Administracyjny (dalej NSA) wstrzymał wykonanie uchwały KRS z dnia 28 sierpnia 2018 r. nr 331/18 a wyrokiem z dnia 21 września 2021 r., II GOK 8/18 (LEX nr 3241714) uchylił tę uchwałę (nr 331/18). W uzasadnieniu tego wyroku NSA między innymi stwierdził, że wniesienie odwołania od tej uchwały nie stanowiło przeszkody do świadomego przekazania jej przez KRS Kancelarii Prezydenta RP, a więc mimo wszczęcia i niezakończenia procesu jej sądowej kontroli, a także udzielenia ochrony tymczasowej w postaci wstrzymania jej wykonania, a więc w sytuacji, gdy o jej prawnym bycie, zawieszonym w związku z wniesieniem odwołania, nie rozstrzygnął jeszcze właściwy i uprawniony do tego sąd. NSA wywiódł dalej, że w związku z tym uzasadniony jest wniosek, iż wskazane działanie miało charakter intencjonalny i wprost zmierzało do uniemożliwienia przeprowadzenia przez NSA kontroli zgodności z prawem wymienionych uchwał w koniecznym do tego zakresie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

I. Sędzia K.W. został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek KRS ukształtowanej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3). W uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNK 2000 nr 2, poz. 1 i OSNC 2020 nr 4, poz. 34) przesądzono, że udział takiej osoby w składzie Sądu Najwyższego prowadzi w każdym przypadku do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. lub sprzeczności składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. Uchwała z chwilą jej podjęcia uzyskała moc zasady prawnej (art. 87 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 1904 ze zm.; dalej ustawa o SN), co powoduje, że każdy skład orzekający Sąd Najwyższego jest nią związany. Nie ma przy tym podstaw do uznania, że skutki tej uchwały zostały zniesione wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20 (OTK-A 2020 poz. 61), co wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22 (OSNP 2022 nr 10, poz. 95; OSP 2023 nr 3, poz. 24, z glosą G. Kamieńskiego), postanowieniach z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21 (OSNK 2021 nr 10, poz. 41), z dnia 29 września 2021 r., V KZ 47/21 (LEX nr 3230203) i z dnia 21 stycznia 2022 r., III CO 6/22 (LEX nr 3371942) oraz Sąd Apelacyjny w Gdańsku w postanowieniu z dnia 14 października 2021 r., II AKA 154/21 (LEX nr 3251903).

II. W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (wyroki z dnia 22 lipca 2021 r., Reczkowicz przeciwko Polsce, skarga nr 43447/19, ECHR:2021:0722; z dnia 8 listopada 2021 r., Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, skargi nr 49868/19 i 57511/19, ECHR:2021:1108 oraz z dnia 3 lutego 2022 r., Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce, skarga nr 1469/20, LEX nr 3301552) przesądzono, że orzekanie przez osoby powołane do Sądu Najwyższego na podstawie wniosku KRS w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. stanowi naruszenie prawa do sądu z art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4

listopada 1950 r., Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 (patrz też wyrok Wielkiej Izby ETPC z dnia 15 marca 2022 r., skarga nr 43572/18, w sprawie Grzęda przeciwko Polsce, Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego 2022 nr 2, s. 97 oraz wyrok ETPC z dnia 16 czerwca 2022 r., skarga nr 39650/18, w sprawie Żurek przeciwko Polsce, ECHR:2022:0616).

III. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono wielokrotnie trafne poglądy, że w razie wystąpienia ryzyka nieprawidłowej obsady sądu lub sprzeczności składu sądu z przepisami prawa należy podjąć wszelkie środki zapobiegające, a jednym z nich jest instytucja wyłączenia sędziego. Sędzia SN K.W. powinien więc zostać wyłączony od udziału w rozpoznaniu niniejszej sprawy, gdyż naruszenie obowiązujących standardów może doprowadzić do odpowiedzialności odszkodowawczej państwa (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022 nr 6, poz. 22, OSP 2023 nr 2, poz. 13, z glosą K. Lipińskiego; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 listopada 2021 r., I CSKP 524/21, LEX nr 3262183; z dnia 8 czerwca 2022 r., V KO 43/22, LEX nr 3375645; z dnia 23 czerwca 2022 r., II KO 48/22, LEX nr 3370369; z dnia 28 lipca 2022 r., V KO 69/22, LEX nr 3375652 oraz z dnia 26 października 2022 r., II CSKP 556/22, LEX nr 3425593; por. także: postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 sierpnia 2022 r., II PUB 2/22, LEX nr 3411745; z dnia 6 września 2022 r., II KK 44/21, LEX nr 3416465; z dnia 16 września 2022 r., III KK 339/22; z dnia 28 września 2022 r., IV KK 333/22 i V KK 485/21 oraz z dnia 14 października 2022 r., V KB 6/22).

Biorąc powyższe pod uwagę na podstawie art. 52 § 1 i 2 w związku z art. 49 § 1 k.p.c. należało orzec jak na wstępie.

(I.T.)

[f.n]

